

Infokiri muudatustest välismaalaste seaduses ja menetlustes

Seoses eriolukorraga võeti vastu muudatused ka välismaalaste seaduses (VMS). Muudatused jõustuvad **07.05.2020**. Infokirjas anname ülevaate muudatustest VMSis kui ka töökorralduses Politsei- ja Piirivalveametis (PPA) ning lisaks vastused enimlevinud küsimustele välismaalaste Eestis viibimise ja töötamisega kohta. VMS-is jõustuvad muudatused on suunatud ajutiselt Eestisse töötamise eesmärgil saabunud ja viibivatele välismaalastele. Seaduse muudatusi ei ole tehtud muul eesmärgil Eestisse ajutiselt saabunud või elavate välismaalaste viibimiselaste kohta. Töökorralduslikud muudatused infokirja viimases punktis kohalduvad kõigile.

Lühiajalise töötamise periood ja töötamise õigus

Lühiajaline töötamine on välismaalastele lubatud kuni 365 päeva 455 päeva jooksul või hooajatöö puhul kuni 270 päeva 365 päeva jooksul. Kui välismaalane on ära kasutanud maksimaalse võimaliku töötamise aja, siis tal ei ole võimalik rohkem Eestis töötada kuni uue perioodi algamiseni. Välismaalasel on lubatud töötada vaid lühiajalise töötamise registreerinud tööandja juures ja sellel perioodil, kui töötamine on registreeritud. Kui välismaalane ei ole töötanud Eestis maksimaalse lubatud aja ja uus tööandja soovib inimese enda juurde tööle võtta, tuleb enne tööle asumist esitada PPA-le taotlus lühiajalise töötamise registreerimiseks (LTR) ja pärast positiivse otsuse saamist saab välismaalane tööle asuda.

Põllumajandussektoris lühiajalise töötamise erisus

VMS § 309¹² lg 1 sätestab, et Eestis **seaduslikult viibiv välismaalane, kes viibis Eestis 2020. aasta 17. märtsi seisuga**, võib lühiajaliselt Eestis töötada käesoleva seaduse § 106 lõikes 1³ sätestatud **ajalist piirangut** ja § 107 lõikes 1 sätestatud **töötasu nõuet kohaldamata** kuni **2020. aasta 31. juulini**, kui tema **tööandja põhitegevusala** on Statistikaameti Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori **EMTAK A 01** tähtkood, mis hõlmab taime- ja loomakasvatust, jahindust ning neid teenindavaid tegevusalasid.

Seega antud erisus kohaldub järgmistel tingimustel:

1. Välismaalane **viibib hetkel Eestis seaduslikult** ja **saabus** Eestisse **enne 17.03.2020**
2. Välismaalane on **ära kasutanud maksimaalse lubatud töötamise aja** (olenevalt töötamise liigist on see kas 365 või 270 päeva) või see lõppeb enne 31.07.2020
3. Tööandja põhitegevusala on Äriregistri andmetel **EMTAK A 01** gruppi kuuluv tegevusala, mis hõlmab taime- ja loomakasvatust, jahindust ning neid teenindavaid tegevusalasid.

Muudatus on mõeldud olukordadeks, kui välismaalast soovitakse tööle jätta kauemaks ajaks, kui tavapäraselt lubatud. Kui välismaalane ei ole veel oma maksimaalset lubatud töötamise aega ära kasutanud, siis ta saab jätkata töötamist seni kuni lubatud aeg täitub.

Selleks, et saada juurde täiendavat töötamise aega, peab tööandja esitama PPA-le välismaalase lühiajalise töötamise registreerimise taotluse ja tasuma riigilõivu. Taotluse esitamise kohta on täpsem juhised eraldi lisatud.

Siseministeriumis on koostamisel käskkiri, et välismaalastel, kes saavad lisaaja töötamiseks, oleks ka seaduslik alus Eestis kauem viibimiseks.

Lühiajalise töötamise registreeringu lõppemine

VMS § 109¹ lg 1 sõnastust täiendati viisil, et lühiajaline töötamine lõpeb:

- kui välismaalase ajutine viibimisalus lõpeb,
- välismaalasele antakse elamisluba,
- välismaalasele **keeldutakse viisat andmast ja tal puudub muu seaduslik alus riigis viibimiseks** või
- kui **tööandja registreerib välismaalase töötamise lõpetamise töötamise registris**

Kõikidel loetletud juhtudel lõpeb lühiajalise töötamise õigus vastava sündmuse saabumisega, mis tähendab, et selleks ei vormistata eraldi haldusotsust. Lühiajalise töötamise õiguse lõppemine fikseeritakse lühiajalise töötamise registreerimise andmekogus.

Viisa ja lahkumiskohustus

Välismaalased, kes jäid Eestisse pärast viibimisaja lõppemist PPA peadirektori 16.03.2020 korralduse nr 1.1-4.1/11 (PPA peadirektori korraldus) alusel ning soovivad Eestist lahkuda pärast eriolukorra lõppemist 10 päeva jooksul, peaksid eelistama lahkumist otse välispiiri kaudu, kuna VMS § 43 lg 1 p 5 alusel Eestis viibimine on siseriiklik viibimisalus, mis ei laiene teistele Schengeni riikidele. Seega muudes Schengeni riikides isikul seaduslikku viibimisalust PPA korraldusest tulenevalt ei ole ja transiidina teiste Schengeni riikide läbimisel võib tekkida probleeme.

VMS-i lisandub § 91¹ lg 1¹, mis sätestab, et **Politsei- ja Piirivalveametis võib pikaajalist viisat taotleda välismaalane**, kelle Eestis viibimise seaduslik alus anti hädaolukorras või eriolukorras käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 5 nimetatud alusel, **pärast hädaolukorra või eriolukorra lõppu**. Seega välismaalased, kes jäid Eestisse PPA peadirektori korralduse alusel, saavad esitada PPA teeninduses viisataotluse 10 kalendri päeva jooksul pärast eriolukorra lõppu.

Kui eriolukord lõpeb Eestis 17.05.2020, siis välismaalastel, kellele kohaldus PPA peadirektori korraldus, on seaduslik alus Eestis viibimiseks kuni 27.05.2020. Selle aja jooksul tuleb isikul, kas lahkuda Eestist või esitada viisa taotlus PPA teeninduses.

Juhul, kui PPA peadirektori korralduse alusel Eestisse jäänud välismaalasel tekib objektiivseid takistusi koduriiki tagasi pöördumiseks 10 päeva jooksul, siis tuleb pöörduda PPA teenindusse, et sobiv lahendus leida. Väga oluline on hoolitseda selle eest, et välismaalane ei jääks riiki kauemaks viibima, kui tema viibimisalus seda legaalselt lubab.

Viibimisaja lõpetamine ja viisa kehtetuks tunnistamine

VMS-i lisanduvad viibimisaja lõpetamise ja viisa kehtetuks tunnistamise alused, kui välismaalase Eestis viibimise peamine eesmärk on töötamine ja tema tööleping või muu leping või tegevus, mille puhul võib eeldada tulu või muu varalise hüve saamist, lõpeb või on lõppenud (VMS § 52 lg 1 p 9 ja § 78 lg 2 p 9). See tähendab, et kui välismaalane sai viisa selleks, et tulla Eestisse tööle (tööandja registreeris lühiajalise töötamise) ning töösuhe lõppeb,

siis on ka alus viisa kehtetuks tunnistamiseks. Viisa ei muutu kehtetuks automaatselt töösuhte lõppemisega vaid selle kehtetuks tunnistamine on PPA kaalutusotsus. Enne viisa kehtetuks tunnistamist annab PPA välismaalasele reeglina mõistliku aja, et korraldada riigist lahkumine või leida uus töökoht.

Muudatused PPA-s taotluse esitamise protsessis

Alates 01.06.2020 saab elamisloa, elamisõiguse ja lühiajalise töötamise registreerimise taotlusi esitada kuues suuremas PPA teeninduses üle Eesti. Nendeks on Tammsaare (Tallinn), Pinna (Tallinn), Pärnu, Tartu, Narva, Jõhvi. Muudes väiksemates teenindustes vastavaid toiminguid enam ei tehta.

Endiselt on nii elamisloa, elamisõiguse taotluse esitamiseks ja uuendusena ka lühiajalise töötamise registreerimiseks vaja eelnevalt [broneerida aeg](#). Elamisloa taotluste esitamiseks on sama palju broneeringuid tagatud kui varem.

Lühiajalise töötamise registreerimiseks Eesti Äriregistris registreeritud ettevõttes või Eesti Äriregistris registreeritud välisriigi ettevõtte filiaalis kasutage [PPA iseteenindust](#). Iseteeninduse kaudu esitatud taotluse riigilõiv on soodsam (48 eurot) ja taotlus jõuab kiiremini menetlusse!

NB! Kui esitate taotluse teeninduses, posti või e-posti teel tuleb tasuda riigilõiv 55 eurot!

Viisa taotluse esitamiseks soovime samuti välismaalastel eelnevalt [broneerida aeg](#). Selleks, et taotluse esitamine teeninduses kiiremini kulgeks, on oluline, et välismaalase viisa taotlus oleks enne teenindusse tulekut täidetud [elhtaotluskeskkonnas](#). Siinkohal ootame ka kutsujate (sh tööandjate) abi ja suunamist, et välismaalane saaks selle toiminguga eelnevalt teatud.

Lisainfot küsi migratsiooninõustajalt telefonil 612 3500 (E-R 9.00-15.00) või e-maili teel migrationadvice@politsei.ee